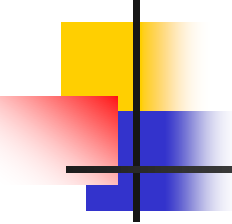

Masarykova základní škola, Stará Paka, okres Jičín

Název šablony:	PRIR2 – Inovace a zkvalitnění výuky v oblasti přírodních věd
Vzdělávací oblast/oblast dle RVP:	6 – Člověk a příroda
Okruh dle RVP:	6 – 4 - Zeměpis
Tematická oblast:	Česká republika
Název vzdělávacího materiálu (výstižný popis tématu):	Pardubický kraj Žák získá konkrétní představu o funkci kraje jako správní jednotky, přírodních zajímavostí a jeho hospodářského postavení v rámci České republiky. Materiál slouží k výkladu, shrnutí učiva a opakování.
Kód vzdělávacího materiálu:	Prir- ...
Ročník:	IX.
Datum odučení vzdělávacího materiálu:	
Jméno autora:	Mgr. Pavel Antoš

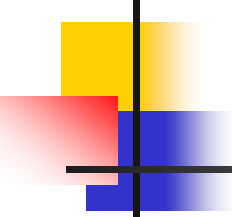
Pardubický kraj

Základní údaje

- Krajské město: Pardubice
- Rozloha: 4 519 km²
- Počet obyvatel: 518 228 (*26.3.2011*)
- Hustota zalidnění: 114,68 obyvatel/km²
- Nejvyšší bod: Králický Sněžník (1 424 m)
- Historické země: Čechy + Morava
- Počet okresů: 4

Poloha kraje

- **Pardubický kraj** leží převážně na východě Čech a a okolím Svitav a Moravské Třebové zasahuje i na historické území Moravy.
- Na východě sousedí s **Olomouckým krajem**, na jihovýchodě s **Jihomoravským krajem**, na jihozápadě s **krajem Vysočina**, na západě se **Středočeským krajem**, na severozápadě s **Královéhradeckým krajem** a na severu s polským **Dolnoslezským vojvodstvím**.
- **Největší města v kraji**: Pardubice, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Holic, Moravská Třebová, Přelouč, Žamberk.

Pardubický zámek

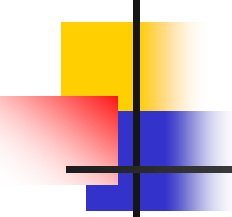
Morový sloup na Resselově náměstí v Chrudimi

Náměstí Míru ve Svitavách

Ústí n. Or. - radnice

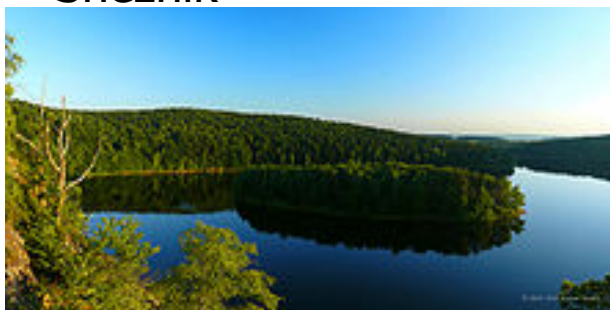

Přírodní podmínky

- Většinu území kraje tvoří pahorkatiny a vrchoviny přecházející do nížin kolem Labe. Na hranici s Polskem se tyčí třetí nejvyšší pohoří v Česku, masív **Králického Sněžníku**. Na něj k severozápadu navazují nižší a plošší **Orlické hory**. Na jihu začíná **Železnými horami a Žďárskými vrchy Českomoravská vysočina**.
- Větší část území kraje odvodňuje **Labe**, nejdelší řekou na území kraje je levobřežní labský přítok **Chrudimka**. Část území na Svitavsku odvodňuje **Svitava**, přítok řeky **Moravy** (která na území kraje pramení). Krajem prochází **hlavní evropské rozvodí mezi Severním a Černým mořem**.

Králický
Sněžník

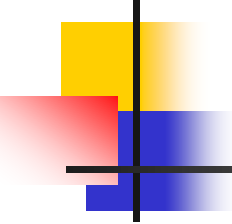
Vodní nádrž Seč v Železných horách

Pohled z Velké Deštné na jihovýchod - Orlické hory

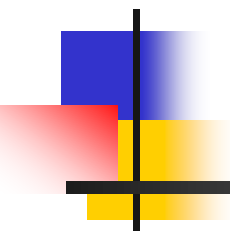

Českomoravská vrchovina

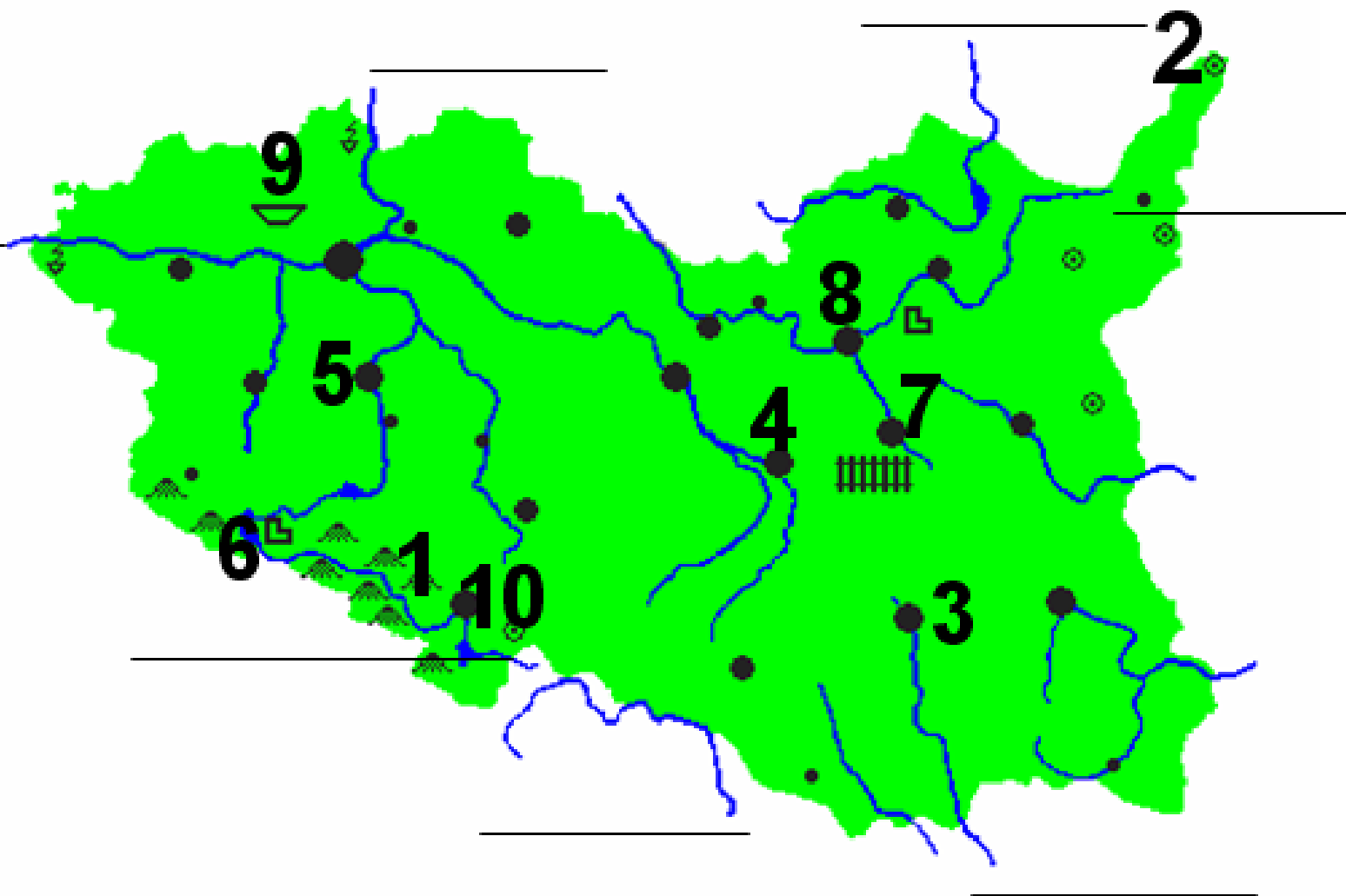
Průmysl a doprava

- Paramo Pardubice
- Synthesia Semtín
- ETA Hlinsko
- Vertex Litomyšl
- Krajem prochází český železniční hlavní tah z Prahy do České Třebové a zde se trať rozvíjí na Olomouc, Ostravu a dále na Slovensko - III. koridor a do Brna, Vídně či Bratislavy a Budapeště - I. koridor. Z Pardubic vede elektrifikovaná trať do Jaroměře, na kterou budou od roku 2012 nasazeny nové jednotky "City Panter". Trať dále pokračuje do Liberce a je hlavní spojnici Pardubic, Hradce Králové a Liberce. Z Pardubic vede též hlavní trať přes Hlinsko do Havlíčkova Brodu, která bohužel není elektrifikovaná, ale i přesto je poměrně vytížená.

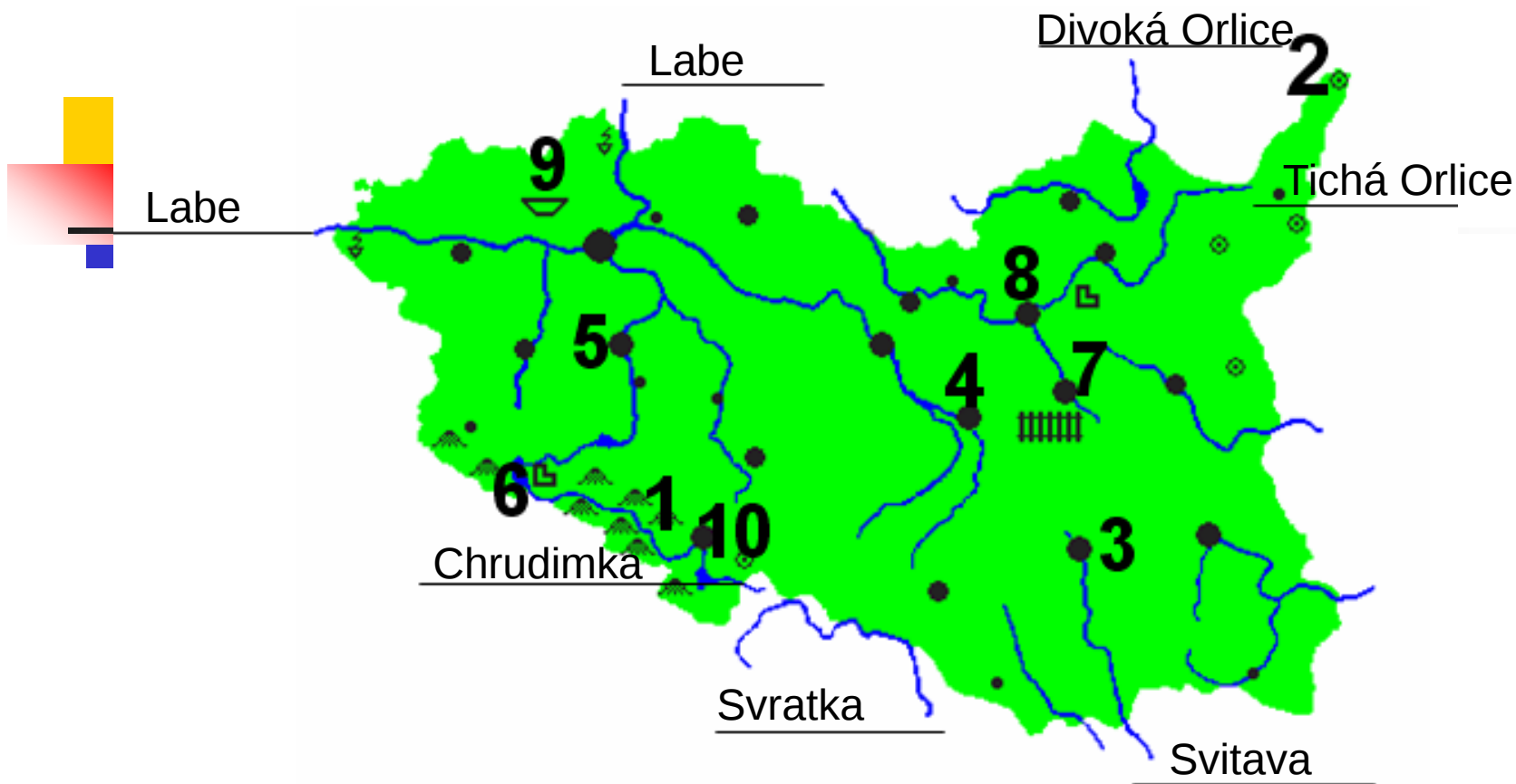

Pardubický kraj - procvičování

Doplň chybějící informace do mapy

Mapa - řešení

1- Železné hory

2- Kralický Sněžník

3- Svitavy

4- Litomyšl

5 – Chrudim

6 – v.n. Seč

7 – Česká Třebová

8 – Ústí n. Orlicí

9 – Lázně Bohdaneč

10 - Hlinsko

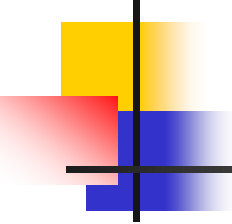

Zjistěte informace o těchto místech a pojmech:

- **Veselý Kopec**
- **Kunětická hora**
- **Opatovický kanál**
- **Kralický Sněžník**
- **Litomyšl**
- **Jan Perner**

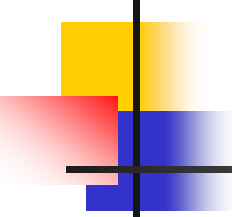
Zjistěte informace o těchto místech a pojmech:

- **Veselý Kopec** - ukázka lidového stavitelství z oblasti českomoravského pomezí a Železných hor.
- **Kunětická hora** - v rovinaté krajině 7 km od Pardubic vystupuje tato třetihorní vyvřelina 82 m nad okolní terén a tvoří charakteristickou dominantu východočeského Polabí s hradem na jeho vrcholu.
- **Opatovický kanál** - významné středověké vodní dílo, které bylo vybudováno v letech 1498 až 1521. Čerpal vodu z Labe a sloužil k napájení rozsáhlé rybniční sítě, kterou založil majitel pardubického panství pan Vilém z Pernštejna.
- **Kralický Sněžník** - je nejvyšší vrchol (1424 m) stejnojmenného třetího nejvyššího pohoří v České republice, nacházejícího se na státní hranici s Polskem. Pramen řeky Moravy.
- **Litomyšl** – památka UNESCO, rodiště Bedřicha Smetany.
- **Jan Perner** - český vlastenec, projektant a stavitel železničních tratí (19. století).

Závěrečné shrnutí

- Od Kralického Sněžníku (hlavní evropské rozvodí) se území Pardubického kraje svažuje do pahorkatin a Polabí.
- Polabí je jedna z nejdůležitějších zemědělských oblastí ČR.
- Průmysl převládá na Pardubicku (chemický).

Seznam literatury

- Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií Česká republika, Fortuna 2005
- Česká republika – sešitový atlas pro základní školy a víceletá gymnázia, Kartografie Praha 2006
- http://www.jindrichpolak.wz.cz/skola_prezentace9.php
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Pardubick%C3%BD_kraj
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Pardubice>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Chrudim>

- Materiál je určen pro bezplatné využívání pro potřeby výuky a vzdělávání. Jakékoli další využití podléhá Autorskému zákonu.